अथाऽहोरात्रयोरिष्टिं विधत्ते। "अहोरात्रे वा अकामयेताम्। अत्यहोरात्रे मुच्येवहि। न नावहोरात्रे आप्नुयातामिति। ते एतमहोरात्राभ्यां चरुं निरवपताम्। द्वयानां व्रीहीणाम्। शुक्लानां कृष्णानाञ्च। सवात्योर्दुग्धे। श्वेतायै च कृष्णायै च। ततो वै ते अत्यहोरात्रे अमुच्येते। नैने अहोरात्रे आप्नुताम्। अति ह वा अहोरात्रे मुच्यते। नैनमहोरात्रे आप्नुतः। य एतेन हविषा यजते। य उ चैनदेवं वेद। सोऽत्र जुहोति। अग्नये स्वाहा रात्रियै स्वाहा। अतिमुक्त्यै स्वाहेति" [२] इति। अत्र हि लोके सर्व्वेपि प्राणिनोऽहोरात्रदेवतयोर्वशे वर्त्तन्ते। ते हि पुनःपुनरावर्त्तमाने प्राणिनामायुः सहसा क्षपयित्वा तान्मारयन्ति। एवं सति भाविनीं वृत्तिमाश्रित्य 'अहोरात्रनामकौ' अस्मिन् कल्पे द्वौ पुरुषावेवम् 'अकामयेतां'। वर्त्तमाने 'अहोरात्रे' द्वे अतिक्रम्य तत्पारतन्त्र्यादावां द्वौ 'मुच्येवहि'। एते वा 'अहोरात्रे', 'नौ' उभौ, 'नाप्नुयातां' आवयोरायुः क्षपयितुं समर्थौ मा भूतामिति, 'ते' भाविनी अहोरात्रे, वर्त्तमानाभ्यां शुक्ल-कृष्ण-व्रीहिद्वयचरुं क्षीरे 'निरवपतां'। तच्च क्षीरं श्वेतकृष्णवर्णयोः 'सवात्योः', धेन्वोः सम्बन्धि। एकमातृजन्ये द्वे धेनू 'सवात्यौ', तयोरेका 'शुक्ला', इतरा 'कृष्णा', तादृश्यो'र्दुग्धे' चरुं निरूप्य यथोक्तं फलमलभेतां। एवमन्योऽपि यजमानो यथोक्तं फलमाप्नोति। स्पष्टमन्यत्॥

अथोषसेष्टिं विधत्ते। "उषा वा अकामयत। प्रियादित्यस्य